

Da je resnica, kar smo Vam ravnokar povedali, se morete popolnoma zanesti. Očitno pa je tudi, da ribištvo in lov potrebujeta nove vredbe in novih postav. Vredništvo.

Kdaj je pravi čas les sekati?

Iz D—ca se nam naznanja želja, da bi „Novice“ o tem vprašanji kaj več povedale. Iz srca rade; al ta stvar je bila v „Novicah“ leta 1846 v 5. in 6. listu, in potem od 12. lista v mnogo listih, posebno po skušenem gosp. Jurju Pajku, tako obširno, na drobno in temeljito razložena, da vse bravce, katerim je ta reč mar, napotujemo na one liste. Naj tedaj, kdor ima „Novice“, vzame omenjene liste v roke ali si jih izposodi.

Ozir v starodavne čase.

Stare stavbe na kolih.

Spisal P. Hicinger.

(Konec.)

Kar se tiče ljudstev, ki so v imenovanih raznih dôbah stanovala na švicarskih in bavarskih, sme se pristaviti tudi na slovenskih jezerih, za ta del učeni možje vse le bolj še ugibajo ali presojujejo. Gotova zgodovina vseh teh strani se začinja še le s početki Julija Cesarja, ki je 60. leta pred Kristusom vojsko jel čez Snežnike voditi. Tadašnji Celti ali Galijani, pa tudi Noričani in Panonci so že davno poznali železo in jeklo; noriško jeklo in jekleno orožje je od nekdanj daleč slovelo, če tudi ni resnica, da bi je bil že grški pesnik Homer poznal, zakaj grška beseda *ῥῶρον χαλκός* se večidel ne razlaga za noriško jeklo, temuč za svetlo kovino. V tisti čas tedaj, ko so Rimljani zmagali celtiški narod, k večemu segajo le tiste stavbe na kolih, kjer se je zraven bronca tudi železo našlo, to je, deloma pohištva v novograškem in bilskem jezeru v zahodnjem Švicarskem. Tista jezerska selišča, kjer se nahaja samo bron, morajo po takem stareja biti in utegnejo segati v tisto dôbo, ko so se Grki in Jutrovci še bili z bronastim orožjem. Tako grški pesnik Homer o trojanski vojski krog 1200. leta pred Krist. ne imenuje samo bronastih čelad in oklepov, temuč tudi bronaste pušice, sulice, loke in sploh bronasto orožje; tudi v dneh izraelskaga kralja Davida se kaže, da je bilo bronasto orožje že bolj rabljeno, ker znani filistejski Golijat je imel bronasto čelado in oklepnico zraven železne sulice, Jesbibenob pa je tudi sulico imel bronasto (1. kralj. 17, 7; 2. kralj. 21, 16, po hebrejskem viru). Pa Rimljani so že sploh imeli železno orožje za napad, le za bran pri čeladah in ščitih se je po večem ali manjšem delu še rabil bron; tudi mnogotero domače orodje, ki se sedanji čas dela le iz železa ali jekla, je bilo tadašnje dni še bronasto.

Če se dalje vpraša: kakošnega naroda so bili ljudje z bronastim orodjem, ki so stanovali v tacem pohištva na jezerih, je odgovor različen.

Na eni strani se trdi, da tisti ljudje so bili prvinci celtiških naselnikov; na drugi strani pa se meni, da ljudstvo iz „bronove dôbe“ so bili drugačen, in sicer stareji evropski narod. Kar pa se tiče tistih jezerskih stanovališč, kjer se je našlo samo kamnato orožje in orodje, so marsikteri učeni preiskovavci take misli, da tadašnje ljudstvo je bilo še stareji, reven in malo izobražen evropski narod; primerjajo pa, da je bilo to ljudstvo sorodno z iberskimi prvinskimi stanovavci v nekdanji Španii in Galii, ali pa s čudskimi najstarejimi naselniki na Švedskem in Danskem. Vendar vse to se za zdaj do trdnega še ne dá določiti; po

imenovanih najdbah pa bi se utegnil že konec storiti tistim glasovom, ki nočejo vediti za drug star narod v srednjih evropskih stranéh, razun za Celte, in so doslej pri vsaki starinski najdbi le kričali: celtiško, celtiško!

H koncu se še vpraša: zakaj in čemu da so se nekdanji čas taka pohištva stavila na jezera in na kole?

Učeni možje na Švicarskem menijo, da slabotni prvinski narod si je sploh izbiral stanovališča le na vodah, da se je lože branil divjim zverinam in sovražnim sosedom. Vendar se komaj verjame, da razun teh staveb na vodi niso bila nobena druga pohištva na suhem; enaka je utegnila biti raba, kakor pri sedanjih stanovcih v novi Zelandii. Ob času, ko se je ribištvo dobro obnašalo, so se držali na jezerih; drugokrat so stanovali na suhem, ter so zemljo obdelovali, ali so z lovom se pečali. Ravno tako so ob času sovražnih napadov na vodo se vmikali, ondi svojo družino in svoje imetje branili; ravno na to kaže ta okoliščina, da je mnogo taci staveb na kolih z blagom in z živežem se našlo obilo založenih. Po izgledu sedanje nove Zelandije se utegne še eno soditi, da namreč kamna in bronova dôba nekdanj niste bili tako natanko ločeni, kakor nekteri preiskovavci menijo. Domači ondašnji stanovavci, posebno bolj revni, namreč rabijo še kamnato orodje zraven železnega; in ravno tako je nekdanj še kamen zraven bronca se rabil, dokler železo ali prav za prav jeklo ni preseglo obojega.

Slovansko slovstvo.

* „Književnik“, časopis za jezik i poviest hrvatsku i srbsku i prirodne znanosti, uredjuju i izdaju dr. Fr. Rački, V. Jagić, J. Torbar, godina 2. svezak I. Letna naročnina (na vse 4 vezeke po 8—10 pól) 5 gold. — S tem vezekom nastopil je s pomočjo „Matice ilirske“ „Književnik“ drugi svoj tečaj. Jugoslovanu, kteremu ste znani zlasti slavni imeni izvrstnega zgodovinarja dr. Rački-ja in jezikoslovca Jagića, pač ni treba priporočati „Književnika“, kteremu je tudi namen pospešiti slovstveno slogu med bratinskimi tremi rodovi: srbskim, hrvaškim in slovenskim. Da se mu po sreči izide!

* Omladina srbska „Zora“ izdala je sliko najslavnejšega srbskega pisatelja Vuka Štef. Karačića, in namenila polovino čistega dohodka zalogu, iz kterega se bodo izdajala Vukova slovstvena dela, polovino pa zalogu, iz kterega se Vuku postavi spominek. — Slika velja na belem papirji 1 gold., na kineškem pa 1 gold. 30 kr. „Novice“ rade sprejmó naročila na njo.

* 5. marca t. l. izšel je v Lvovu 1. sešitek zopet oživljenega ruskega časnika „Meta“, kteri je bil lani s 4. sešitkom ustavljen. Vrednik mu je g. Ksaver Klimkovic, letna naročnina 6 rubljev. Skoraj izključljivo je namenjen politiki, lepoznanški del nadaljuje časnik „Niva.“

* Z mesecem aprilom začnó v Pragi vsaki dan izhajati „Narodni Noviny“; namenjen je ta list politiki, národnemu gospodarjenju, gospodarstvu in obrtništvu. Vrednik mu je gosp. F. Šulc.

* *Servus Petelinček* se imenuje šaloigra, ki jo je gosp. Miroslav Vilhar poslovenjeno po nemški ravnokar dal na svetlo.

* Na več vprašanj, kaj je neki z lani naznanjenim „Jugovićem“, da še dozdej ni o njem ne duha ne sluha, odgovarjam, da se še zdaj držim prve svoje pogodbe in da me ni volja spuščati se v denarstvene neprilike. „Jugović“ toraj kakor časopis ne more na